

ESIMESE ASTME KOHTU MÄÄRUS (kolmas koda)

25. mai 2004*

Kohtuasjas T-264/03,

Jürgen Schmoldt, elukoht: Dallgow-Döberitz (Saksamaa),

Kaefer Isoliertechnik GmbH & Co. KG, asukoht: Bremen (Saksamaa),

Hauptverband der Deutschen Bauindustrie eV, asukoht: Berliin (Saksamaa),

esindaja: advokaat H.-P. Schneider,

hagejad,

VERSUS

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindaja: K. Wiedner, keda abistas
advokaat A. Böhlke, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

mille esemeks on hagi komisjoni 9. aprilli 2003. aasta otsuse 2003/312/EÜ soojusisolatsioonimaterjalide, geotekstiilide, paiksete tulekustutusvahendite ja kipsplokkidega seotud standardite viidete avaldamise kohta kooskõlas nõukogu direktiiviga 89/106/EMÜ (ELT L 114, lk 50) artikli 1 tühistamiseks koostoimes lisa tabeliga 1,

EUROOPA ÜHENDUSTE
ESIMESE ASTME KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja esimees J. Azizi, kohtunikud M. Jaeger ja F. Dehousse,

kohtusekretär: H. Jung,

on andnud käesoleva

määruse

Õiguslik raamistik

- 1 Nõukogu 21. detsembri 1988. aasta direktiivi 89/106/EMÜ ehitustooteid puudutavate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta (EÜT 1989, L 40, lk 12), muudetud nõukogu 22. juuli 1993. aasta direktiiviga 93/68/EMÜ direktiivide 87/404/EMÜ (lihtsurveanumad), 88/378/EMÜ (mänguasjade ohutus), 89/106/EMÜ (ehitustooted), 89/336/EMÜ (elektromagnetiline ühilduvus), 89/392/EMÜ (masinad ja seadmed), 89/686/EMÜ (isikukaitsevahendid), 90/384/EMÜ (mitteautomaatkaalud), 90/385/EMÜ (aktiivsed siirdatavad meditsiiniseadmed), 90/396/EMÜ (gaasi-

põletusseadmed), 91/263/EMÜ (telekommunikatsioonivõrgu lõppseadmed), 92/42/EMÜ (uued vedel- või gaaskütusega kuumaveekatlad) ja 73/23/EMÜ (teatavates pingevahemikes kasutatavad elektriseadmed) muutmise kohta (EÜT 1993, L 220, lk 1), (edaspidi „direktiiv 89/106”), eesmärk on muuhulgas kõrvaldada ehitustoodete vaba liikumise takistused.

- 2 Direktiivi 89/106 artikli 1 lõige 2 sätestab, et „ehitustööde” on kõnealuse direktiivi tähenduses „toode[...], mis on toodetud püsivaks paigaldamiseks ehitisse, sealhulgas nii hoonetesse kui rajatistesse”.

- 3 Direktiivi 89/106 artikli 2 lõike 1 kohaselt võib ehitustooteid viia turule ainult juhul, kui nad on kõlblikud otstarbekohaseks kasutamiseks, see tähendab, et neil on sellised omadused, et ehitised, kuhu nad püsivalt paigaldatakse, üles pannakse, kasutatakse või monteeritakse, vastavad teatud olulistele nõuetele, kui selliste ehitiste kohta kehtivad selliseid nõudeid sisaldavad eeskirjad.

- 4 Direktiivi 89/106 artikli 3 lõike 1 kohaselt on need olulised nõuded eesmärkide kaupa esitatud direktiivi 89/106 I lisas. Mainitud olulised nõuded käsitlevad ehitiste teatud omadusi järgmistes valdkondades: mehhaaniline vastupidavus ja stabiilsus, tuleohutus, hügieen, tervis ja keskkond, ohutus kasutamisel, kaitse müra eest ning energiasäästlikkus ja soojapidavus.

- 5 Direktiiviga 89/106 on muuhulgas ette nähtud ühenduse "tehniliste kirjelduste" vastuvõtmine. Direktiivi 89/106 artikli 4 lõike 1 teises lõigus on sätestatud, et Euroopa Standardikomitee (edaspidi „CEN”) või Euroopa Elektrotehnika Standardikomitee võivad vastu võtta ehitustoodete suhtes kohaldatavaid „standardeid” ja „tehnilisi tunnustusi”. Neid standardeid ja tunnustusi nimetatakse „ühtlustatud standarditeks”.
- 6 Soojusisolatsioonimaterjalidega seotud küsimustega tegeleb CEN-i alakomitee CEN/TC 88.
- 7 Ühtlustatud standardid võetakse vastu komisjoni poolt antud mandaatide alusel kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. juuni 1998. aasta direktiiviga 98/34/EÜ, millega nähakse ette tehnilistest standarditest ja eeskirjadest teatamise kord (EÜT 1998, L 204, lk 37), ning direktiivi 89/106 artiklis 19 mainitud alalise ehituskomitee arvamuse põhjal.
- 8 Kui Euroopa standardimisorganisatsioonid on standardid välja töötanud, avaldab komisjon viited standarditele vastavalt direktiivi 89/106 artikli 7 lõikele 3 Euroopa Ühenduste Teataja C-seerias.
- 9 Kui tooted vastavad siseriiklikele standarditele, millesse on üle võetud ühtlustatud standardid, eeldatakse, et nad vastavad olulistele nõuetele. Seega vastavalt direktiivi 89/106 artikli 4 lõikele 2 tuleb ehitustooteid käsitleda kasutamiskõlblikena, kui neid kasutades on võimalik püstitada selliseid rajatisi, mis vastavad olulistele nõuetele, tingimusel, et need rajatised on õigesti projekteeritud ja ehitatud, ning neil toodetel

on EÜ-märgis. EÜ-märgis näitab, et tooted vastavad asjakohastele siseriiklikele standarditele, millesse on üle võetud ühtlustatud standardid, mille viited on avaldatud Euroopa Ühenduste Teatajas.

- 10 Direktiivi 89/106 artikli 5 lõikes 1 nähakse ette liikmesriigi võimalus ühtlustatud standardite vaidlustamiseks, kui need tema arvates olulistele nõuetele ei vasta. Sellisel juhul teavitab liikmesriik sellest alalist ehituskomiteed ja esitab oma vastuväite põhjendused. Alaline ehituskomitee avaldab viivitamata oma arvamuse ja seda arvestades, pärast direktiivi 98/34 alusel moodustatud alalise komiteega konsulteerimist, teatab komisjon liikmesriikidele, kas kõnealused standardid tuleks Euroopa Ühenduse Teatajast kustutada või mitte.

Vaidluse aluseks olevad asjaolud

- 11 23. mail 2001 võttis CEN vastu kümme standardit soojusisolatsioonimaterjalide kohta numbritega EN 13162:2001 — EN 13171:2001 (edaspidi „vaidlustatud standardid“).
- 12 Vaidlustatud standardid avaldati 15. detsembril 2001 Euroopa Ühenduste Teatajas direktiivi 89/106 rakendamist käsitlevas komisjoni teatises (EÜT C 358, lk 9, edaspidi „15. detsembri 2001. aasta teatis“). Teatises tehti teatavaks, et vaidlustatud standardid jõustuvad ühtlustatud standarditena 1. märtsil 2002. Samas kinnitati, et kuni 1. märtsini 2003 „kehtivad samaaegselt nii ühtlustatud standardid kui ka siseriiklikud tehnilised tunnustused“.

- 13 Lisaks sellele täpsustati eelmainitud teatise teises joonelauses märkuses esiteks, et pärast eelmainitud samaaegse kehtimise ajavahemiku lõppemist eeldatakse ehitustoodete nõuetele vastavust ühtlustatud standardite alusel, ja teiseks, et kõnealuse ajavahemiku lõppemise päeval kaotavad mainitud standarditega vastuolus olevad siseriiklikud tehnilised tunnustused kehtivuse.
- 14 Saksamaa Liitvabariik esitas 9. augustil 2002 direktiivi 89/106 artikli 5 lõike 1 alusel vastuväite eelkõige vaidlustatud standardite kohta. Vastuväites väitis Saksamaa Liitvabariik eelkõige, et vaidlustatud standardite alusel ei ole võimalik eeldada, et ehitised, kus neid tooteid kasutatakse, vastavad täielikult olulistele nõuetele.
- 15 Alalise ehituskomitee ajutine töörühm esitas 22. novembril 2002 aruande, millest ilmnes eelkõige, et töörühm oli vaidlustatud standardid läbi vaadanud ja esitanud rea soovitusi. Alalise ehituskomitee ajutine töörühm märkis, et vaidlustatud standardeid oleks võimalik parandada, kuid et nende kohaldamise peatamine ei ole EÜ-märgise kasutamise seisukohalt põhjendatud.
- 16 Direktiiviga 98/34 loodud komitee tuli uuesti kokku 28. ja 29. jaanuaril 2003 ning kiitis heaks komisjoni otsuse projekti, millega jäeti Saksamaa Liitvabariigi vastuväide rahuldamata.
- 17 Komisjon tegi 9. aprillil 2003 otsuse 2003/312/EÜ soojusisolatsioonimaterjalide, geotekstiilide, paiksete tulekustutusvahendite ja kipsplokkidega seotud standardite viidete avaldamise kohta kooskõlas nõukogu direktiiviga 89/106 (ELT L 114, lk 50),

millega ta jättis rahuldamata Saksamaa Liitvabariigi 9. augustil 2002 direktiivi 89/106 artikli 5 lõike 1 alusel esitatud vastuväite (edaspidi „vaidlustatud otsus“).

- 18 Vaidlustatud otsuses väitis komisjon eelkõige, et teave, mis on saadud alalises ehituskomitees ja direktiiviga 98/34 loodud komitees toimunud nõupidamiste käigus CEN-i ja riiklike ametiasutustega, ei ole ilmsiks toonud ühtki tõendit Saksamaa väidetud ohu kohta. Seega otsustas komisjon vaidlustatud otsuse artiklis 1, et kõnealuse otsuse lisa tabelis 1 esitatud vaidlustatud standardeid ei kustutata Euroopa Ühenduste Teatajas avaldatud standardite loetelust.
- 19 Vaidlustatud otsus avaldati Euroopa Liidu Teatajas 8. mail 2003.
- 20 Kuupäeval, mis kohtutoimiku dokumentidest ei selgu, esitas Saksamaa Liitvabariik alalisele ehituskomiteele taotluse vaidlustatud standardite ja siseriiklike standardite samaaegse kehtimise ajavahemiku pikendamiseks kuni 31. detsembrini 2003.
- 21 See pikendamistaotlus lükati 13. ja 14. mail 2003 toimunud alalise ehituskomitee 57. istungil tagasi. Samal istungil otsustati siiski vaidlustatud standardite ja siseriiklike standardite samaaegse kehtimise ajavahemikku tagasiulatuvalt pikendada kuni 13. maini 2003.

- 22 Vaidlustatud standardid avaldati uuesti Euroopa Liidu Teatajas 22. mail 2003 komisjoni teatises direktiivi 89/106 rakendamise kohta (ELT C 120, lk 17; edaspidi „22. mai 2003. aasta teatis“), samal ajal kui lõppes vaidlustatud standardite ja siseriiklike standardite samaaegse kehtimise uus ajavahemik.

Menetlus ja poolte nõuded

- 23 Hagejad J. Schmoldt (edaspidi „esimene hageja“), Kaefer Isoliertechnik GmbH & Co. KG (edaspidi „teine hageja“) ja Hauptverband der Deutschen Bauindustrie eV (edaspidi „kolmas hageja“) esitasid vaidlustatud otsuse tühistamiseks käesoleva hagiavalduse, mis saabus Esimese Astme Kohtu kantseleisse 28. juulil 2003. Esimene hageja on CEN/TC 88 alakomitee esimees, alalise ehituskomitee ajutise töögrupi liige ja kolmanda hageja juht. Teine hageja on Saksa ettevõtja, kes kasutab soojusisolatsioonimaterjale ja on kolmanda hageja liige. Kolmas hageja on ühendus, mis esindab Saksamaa ehitustööstuse huve.
- 24 Samal päeval esitasid hagejad eraldi dokumendina EÜ artikli 243 alusel taotluse, et ajutiste meetmete kohaldamise üle otsustav kohtunik kohustaks komisjoni vaidlustatud standardite ja siseriiklike standardite samaaegse kehtimise ajavahe- mikkude pikendamise kuni Esimese Astme Kohtu otsuseni.
- 25 Komisjon esitas Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 114 lõike 1 alusel vastuvõetamatuse vastuväite, mis saabus Esimese Astme Kohtu kantseleisse 27. augustil 2003. Hagejad esitasid vastuvõetamatuse vastuväite kohta oma märkused 20. oktoobril 2003.

- 26 Fachvereinigung Mineralfaserindustrie eV esitas 25. novembril 2003 Esimese Astme Kohtule avalduse menetlusse astumiseks kostja nõuete toetuseks.
- 27 Esimese Astme Kohtu president jättis 28. novembri 2003. aasta määrusega (Esimese Astme Kohtu presidendi 28. novembri 2003. aasta määrus kohtuasjas T-264/03 R: Schmoldt jt v. komisjon, EKL 2003, lk II-5089) rahuldamata hagejate taotluse ajutiste meetmete kohaldamiseks.
- 28 Hagejad paluvad Esimese Astme Kohtul:
- tühistada vaidlustatud otsuse artikkel 1 koostoimes lisa tabeliga 1 nii, et 15. detsembri 2001. aasta ja 22. mai 2003. aasta teatised kustutatakse Euroopa Liidu Teatajast;
 - mõista kohtukulud välja komisjonilt.
- 29 Komisjon palub vastuvõetamatuse vastuväites Esimese Astme Kohtul:
- jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata;
 - mõista kohtukulud välja hagejatelt.

Õiguslik käsitlus

- 30 Kodukorra artikli 114 lõike 1 alusel võib Esimese Astme Kohus, kui pool seda taotleb, otsustada vastuvõetavuse küsimuse asja sisuliselt arutamata. Sama artikli lõike 3 kohaselt on edasine menetlus suuline, kui Esimese Astme Kohus ei otsusta teisiti. Esimese Astme Kohus leiab, et käesolevas asjas piisab komisjoni nõude üle otsustamiseks kohtutoimiku dokumentidest ning puudub vajadus suulise menetluse avamiseks.
- 31 Vastuvõetamatuse vastuväites väidab komisjon, et esiteks on hagiavalduse esitamise tähtaeg möödunud, ja teiseks, et meede ei puuduta hagejaid EÜ artikli 230 neljanda lõigu tähenduses isiklikult.
- 32 Esmalt tuleb siiski täpsustada hagi ese, kuna pooled on selle vaidlustanud.

Hagi ese

Poolte argumendid

- 33 Komisjon väidab, et hagi eset ei saa laiendada 15. detsembri 2001. aasta ja 22. mai 2003. aasta teatistele, kuna nende kustutamine tuleneb vältimatult ja kaudselt hagist, kuid ei saa olla selle esemeks, milleks on üksnes vaidlustatud otsuse artikli 1 tühistamise nõue.

- 34 Hagejad leiavad, et käesoleva hagi esemeks on 15. detsembril 2001 avaldatud vaidlustatud standardite kustutamine, kaasa arvatud 22. mai 2003. aasta teatis, millega komisjon määras siseriiklike ja ühenduse standardite samaaegse kehtimise ajavahemiku lõppemise päevaks 13. mai 2003.
- 35 Hagejad märgivad, et hagi esemeks on eelkõige vaidlustatud otsuse artikkel 1 koostoimes sama otsuse lisa tabeliga 1, millega komisjon, jättes rahuldamata Saksamaa Liitvabariigi direktiivi 89/106 artikli 5 lõike 1 alusel esitatud vastuväite, otsustas, et vaidlustatud standardeid ei kustutata Euroopa Liidu Teatajas avaldatud standardite loetelust.
- 36 Hagejad rõhutavad, et komisjon avaldas vaidlustatud standardid uuesti 22. mai 2003. aasta teatisega, mille tagajärjel muutus kehtetuks esimene, 15. detsembri 2001. aasta teatis.
- 37 Hagejad selgitavad, et 15. detsembri 2001. aasta teatist mainitakse hagi selguse eesmärgil. Kui vaidlustatud otsuse tühistamishagis nõutaks ainult 22. mai 2003. aasta teatisega hõlmatud standardite kustutamist, võiks järeldada, et kustutamine ei laiene 15. detsembri 2001. aasta teadtisele ja et sellega hõlmatud standardid on endiselt õiguslikult siduvad.
- 38 Hagejate arvates ei ole 22. mai 2003. aasta teatis mitte üksnes vaidlustatud otsuse õiguslik tagajärg, vaid ka direktiivi 89/106 artikli 7 lõike 3 alusel nõutava avaldamise teistkordne teostamine.

Esimese Astme Kohtu hinnang

- 39 Tuleb meenutada, et vaidlustatud otsuse artikli 1 kohaselt otsustas komisjon jätta vaidlustatud standardid, mis on loetletud kõnealuse otsuse lisa tabelis 1, 15. detsembri 2001. aasta teatises avaldatud standardite loetelust kustutamata.
- 40 On selge, et vaidlustatud standardite seisukohalt on 22. mai 2003. aasta teatises avaldatud loetelu samane vaidlustatud otsuse lisas ja 15. detsembri 2001. aasta teatises avaldatud loeteluga, välja arvatud vaidlustatud standardite ja siseriiklike standardite samaaegse kehtimise ajavahemiku lõppemise tähtpäeva muudatus.
- 41 Neil asjaoludel on hagejate esitatud nõue 22. mai 2003. aasta teatise tühistamiseks osas, millega uuesti avaldatakse vaidlustatud standardid, samane vaidlustatud otsuse artikli 1 tühistamise nõudega ja vaadatakse seega läbi koos.
- 42 Kui hagejad nõuaksid käesolevas asjas vaidlustatud otsuse artikli 1 tühistamise korral 15. detsembri 2001. aasta ja 22. mai 2003. aasta teatiste tühistamist Euroopa Liidu Teatajas, tuleks see nõue jätta vastuvõetamatusse tõttu läbi vaatamata. Kohtupraktika kohaselt ei kuulu ühenduse kohtu pädevusse institutsioonide tegevuse seaduslikkuse järelevalve raames neile ettekirjutuste tegemine. EÜ artikli 233 kohaselt nõutakse institutsioonilt, kelle õigusakt on tunnistatud tühiseks, Euroopa Kohtu otsuse täitmiseks vajalike meetmete võtmist (vt eelkõige Euroopa Kohtu 22. jaanuari 2004. aasta otsus kohtuasjas C-353/01 P: Mattila v. nõukogu ja

komisjon, EKL 2004, lk I-1073, punkt 15, ja Esimese Astme Kohtu 15. oktoobri 2003. aasta määrus kohtuasjas T-372/02: Internationaler Hilfsfonds v. komisjon, EKL 2003, lk II-4389, punktid 48 ja 49).

- 43 Kui hagejate sooviks oleks vaidlustada 22. mai 2003. aasta teatises määratud vaidlustatud standardite ja siseriiklike standardite samaaegse kehtimise ajavahemiku lõppemise tähtpäeva muudatust, siis tuleb tõdeda, et nende hagiavalduses on kõnealuse teatise kohta väidetud ainult, et sel „puudub õiguslik alus ja see on põhjendamata”. Tuleb tõdeda, et selline abstraktne väljend, millest ei ilmne selgelt, millest koosneb hagi aluseks olev fakti- ja õigusväide, ei vasta Euroopa Ühenduste Kohtu põhikirja artikli 21 esimese lõigu nõuetele, mida kohaldatakse Esimese Astme Kohtus toimuva menetluse suhtes eelmainitud põhikirja artikli 53 esimese lõigu ja Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 44 lõike 1 punkti c alusel, mille kohaselt peab hagiavaldus sisaldama lühikese ülevaate avalduse aluseks olevatest fakti- ja õigusväidetest (Esimese Astme Kohtu 5. märtsi 2003. aasta otsus kohtuasjas T-293/01: Ineichen v. komisjon, EKT AT 2003, lk I-A-83 ja II-441, punkt 84, ja Esimese Astme Kohtu 17. juuni 2003. aasta otsus kohtuasjas T-385/00: Seiller v. Euroopa Investeerimispank, EKL AT 2003, lk I-A-161 ja II-801, punkt 40). Seega on hagi ka selles osas vastuvõetamatu.
- 44 Käesolev hagi tuleb seega läbi vaadata ainult osas, milles hagejad nõuavad vaidlustatud otsuse artikli 1 tühistamist.

Hagi esitamise tähtaja möödumine

Poolte argumendid

- 45 Komisjon tuletab meelde, et kohtupraktika kohaselt on kuupäev, millal meetmest teada saadi, hagi esitamise tähtaja kulgemise alguse seisukohalt meetme avaldamise

või teatavaks tegemise kuupäevaga võrreldes subsidiaarne (Euroopa Kohtu 10. märtsi 1998. aasta otsus kohtuasjas C-122/95: Saksamaa v. nõukogu, EKL 1998, lk I-973, punkt 35). Nii on eriti juhtudel, kui meede on tavaks alati avaldada, kuna hagejal on siis õiguslik alus eeldada, et meede avaldatakse (eespool viidatud otsus kohtuasjas Saksamaa v. nõukogu, punkt 37).

46 Käesoleval juhul ei ole vaidlustatud meetmest teadasaamise kuupäev subsidiaarse tähtsusega, kuna kõnealuse meetme avaldamine Euroopa Liidu Teatajas ei ole kohustuslik. Seega hakkas kõnealuse otsuse vastu hagi esitamise tähtaeg formaalselt kulgema päevast, mil hagejad sellest meetmest teada said, mitte selle avaldamise päevast. See asjaolu välistab seega kodukorra artikli 102 lõike 1 kohaldamise, mis sätestab, et kui institutsiooni õigusakti vastu menetluse algatamiseks ettenähtud tähtaeg hakkab kulgema kõnealuse õigusakti avaldamisest, arvutatakse seda alates ajast, kui on möödunud neliteist päeva, mis järgnevad õigusakti avaldamise päevale Euroopa Liidu Teatajas.

47 Komisjon on seisukohal, et kuna vaidlustatud otsus, mis võeti vastu 9. aprillil 2003, avaldati Euroopa Liidu Teatajas 8. mail 2003, on viimase kuupäeva puhul tegemist päevaga, millal hiljemalt pidid hagejad meetmest teada saama. Järelikult on 28. juuli 2003. aasta hagi põhikohtuasjas esitatud kümnepäevase hilinemisega, isegi kui arvestada kodukorras seoses vahemaadega ettenähtud tähtaega.

48 Hagejad on seisukohal, et hagi esitamise tähtaeg ei olnud möödunud.

49 Hagejad märgivad, et komisjon ei ole vaidlustanud seda, et vaidlustatud otsust ei ole hagejatele teatavaks tehtud. Hagejad said enda sõnul otsusest teada alles siis, kui see 8. mail 2003 Euroopa Liidu Teatajas avaldati. Kuna käesolev hagiavaldus esitati

28. juulil 2003, on kahekuulisest tähtajast, mis hakkas kulgema pärast kodukorra artikli 102 lõikes 1 ette nähtud neljateistkümne päeva möödumist, kinni peetud, kui arvestada vahemaadega seoses ette nähtud kümnepäevast tähtaega.

- 50 Hagejad on seisukohal, et ei ole olemas sellist ühenduse institutsiooni meedet või otsust, mille avaldamisel ei hakkaks kulgema kodukorra artikli 102 lõikes 1 ette nähtud tähtaeg.

Esimese Astme Kohtu hinnang

- 51 EÜ artikli 230 viienda lõigu kohaselt tuleb selles artiklis sätestatud menetlus algatada kahe kuu jooksul vastavalt kas meetme avaldamisest või teatavakstegemisest hagejale või nende puudumisel kahe kuu jooksul pärast päeva, mil hageja sellest teada sai.
- 52 Vastavalt kohtupraktikale tuleneb eelmainitud sätte sõnastusest, et päev, mil hageja meetmest teada sai, on hagi esitamise tähtaja kulgema hakkamise päeva määratlemisel subsidiaarse tähtsusega, võrreldes meetme avaldamise või hagejale teatavakstegemise päevaga (eespool punktis 45 viidatud otsus kohtuasjas Saksamaa v. nõukogu, punkt 35; Esimese Astme Kohtu 12. detsembri 2000. aasta otsus kohtuasjas T-296/97: Alitalia v. komisjon, EKL 2000, lk II-3871, punkt 61).
- 53 Käesolevas asjas on päev, mil hakkas hagejate jaoks kulgema hagiavalduse esitamise tähtaeg, otsuse Euroopa Liidu Teatajas avaldamise päev: 8. mai 2003, mitte aga päev, mil nad meetmest teada said.

- 54 Vastavalt kodukorra artikli 102 lõikele 1 arvutatakse tähtaega — juhul kui selle kulgemine algab vaidlustatud otsuse avaldamisest — ajast, kui on möödunud neliteist päeva, mis järgnevad õigusakti avaldamise päevale Euroopa Liidu Teatajas.
- 55 Vastupidiselt komisjoni seisukohale ei saa täiendavat tähtaega kohaldamata jätta põhjendusel, et kuna meetme avaldamine ei ole kohustuslik ja institutsioonil ei ole tavaks seda teha, siis ei ole avaldamise päeval tähtsust iseenesest, vaid ainult vaidlustatud otsusest teadasaamise päevana.
- 56 Eespool punktis 45 viidatud kohtuotsusest Saksamaa *v. nõukogu* tuleneb, et hagi esitamise tähtaja kulgema hakkamise päevana on meetmest teadasaamise kuupäev, võrreldes avalikustamise päevaga, subsidiaarse tähtsusega. Kuna vaidlustatud otsus on Euroopa Liidu Teatajas avaldatud, ei saa järelikult meetmest teadasaamise päeva kohaldada.
- 57 Kuna EÜ artiklis 230 sätestatud menetluse algatamise tähtaja eesmärk on õiguslike asjaolude selguse ja kindluse tagamine ning õigusemõistmise käigus diskrimineerimise või meelevaldse kohtlemise ärahoidmine (Euroopa Kohtu 15. jaanuari 1987. aasta otsus kohtuasjas 152/85: *Misset v. nõukogu*, EKL 1987, lk 223, punkt 11, ja 23. jaanuari 1997. aasta otsus kohtuasjas C-246/95: *Coen*, EKL 1997, lk I-403, punkt 21; Esimese Astme Kohtu 18. septembri 1997. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-121/96 ja T-151/96: *Mutual Aid Administration Services v. komisjon*, EKL 1997, lk II-1355, punkt 38), ei saa tähtaja kulgema hakkamise päeva määratlemine sõltuda sellest, kas asjaomase institutsiooni tava on väljakujunenud või mitte.

- 58 Eelmainitud kohtupraktikast nähtub, et, olemata meetme kohaldamise eelduseks, on selle avaldamine asjaomase institutsiooni väljakujunenud tava kohaselt asjaolu, mida Euroopa Kohus ja Esimese Astme Kohus on arvestanud, leides, et just avaldamise päevast hakkab kulgema hagi esitamise tähtaeg ja et hageja võib sellisel juhul õiguspäraselt eeldada, et meede avaldatakse (eespool punktis 45 viidatud otsus kohtuasjas Saksamaa v. nõukogu, punktid 36–38 ja eespool punktis 52 viidatud otsus kohtuasjas Alitalia v. komisjon, punkt 62).
- 59 Samas ei saa järeldada, et eelmainitud väljakujunenud tava olemasolu on vältimatu tingimus selleks, et hagi esitamise tähtaeg hakkaks kulgema meetme avaldamise päeval. Kohtupraktikast tuleneb vastupidiselt, et piisab vaidlustatud meetme avaldamisest ja selles valdkonnas väljakujunenud tava ainult rõhutab seda järeldust (vt selle kohta Esimese Astme Kohtu 15. septembri 1998. aasta otsus kohtuasjas T-11/95: BP Chemicals v. komisjon, EKL 1998, lk II-3235, punkt 49; 6. oktoobri 1999. aasta otsus kohtuasjas T-123/97: Salomon v. komisjon, EKL 1999, lk II-2925, punkt 43, ja 27. novembri 2003. aasta otsus kohtuasjas T-190/00: Regione Siciliana v. komisjon, EKL 2003, lk II-5015, punktid 30 ja 31). Tuleb meenutada, et EÜ asutamislepingu kaebeõigust käsitlevaid sätteid ei tohi tõlgendada kitsendavalt (Euroopa Kohtu 15. juuli 1963. aasta otsus kohtuasjas 25/62: Plaumann v. komisjon, EKL 1963, lk 197 ja 222).
- 60 Veel tuleb märkida et kodukorra artikli 102 lõikes 1 ette nähtud 14-päevast täiendavat tähtaega kohaldatakse vastavalt selle sätte sõnastusele siis, „[k]ui institutsiooni õigusakti vastu menetluse algatamiseks ettenähtud tähtaeg hakkab kulgema kõnealuse õigusakti avaldamisest” ja mitte üksnes siis, kui mainitud avaldamine on kohustuslik meetme kohaldatavuse seisukohalt või tuleneb asjaomase institutsiooni väljakujunenud tavast.
- 61 Seega eksib komisjon väites, et kodukorra artikli 102 lõiget 1 ei saa käesoleval juhul kohaldada.

- 62 Seega tuleb järeldada, et kuna käesolev hagi on esitatud 28. juulil 2003, on see kodukorra artikli 102 lõigetes 1 ja 2 sätestatud 14-päevast tähtaega ja seoses vahemaadega ette nähtud menetlustähtaja kümnepäevast pikendamist arvestades esitatud kahe kuu jooksul meetme avaldamisest Euroopa Liidu Teatajas 8. mail 2003, ning komisjoni esitatud vastuvõetamatuse vastuväide, mille aluseks on hagi esitamise tähtaja möödumine, tuleb jätta rahuldamata.

Kas meede puudutab hagejaid isiklikult

Poolte argumendid

- 63 Komisjon väidab, et vaidlustatud otsus ei puuduta hagejaid isiklikult.
- 64 Kõnealuses küsimuses on komisjon seisukohal, et esimene hageja ei esitanud hagi CEN/TC 88 ametliku esindajana, vaid enda nimel, ning et kuigi vaidlustatud otsus puudutab teist hagejat oluliselt, ei puuduta see üksnes teda isiklikult, ning et kolmanda hageja õigus esitada hagi ei saa põhineda teise hagejaga samal õigusel, keda vaidlustatud otsus isiklikult ei puuduta, ega ka pelgalt osalemisel Saksamaa Liitvabariigi direktiivi 89/106 artikli 5 lõike 1 alusel esitatud nõude ettevalmistamisel.
- 65 Hagejate hinnangul puudutab vaidlustatud otsus neid isiklikult.

- 66 Esiteks on hagejad seisukohal, et kuna käesolev hagi on ilmselgelt põhjendatud, on komisjoni poolt vastuvõetamatuse vastuväite esitamine õiguse kuritarvitamine.
- 67 Selles küsimuses märgivad hagejad, et Nice'i lepingu jõustumisega 1. veebruaril 2003 sai õigusriigi põhimõttest Euroopa Liidu otsene alus (Euroopa Liidu lepingu artikkel 6). Muuhulgas annab Nice'is 7. detsembril 2000 välja kuulutatud Euroopa Liidu põhiõiguste harta igapäevasele õiguse sellele, et liidu institutsioonid ja organid käsitleksid tema küsimusi erapooletult, õiglaselt ning mõistliku aja jooksul (artikkel 41) ja et igapäevasele, kelle liidu õigusega tagatud õigusi või vabadusi rikutakse, on õigus tõhusale õiguskaitsevahendile kohtus (artikkel 47).
- 68 Sellega seoses rõhutavad hagejad, et samuti on Esimese Astme Kohtu EÜ artiklist 220 tulenev esmane ülesanne tagada, et EÜ asutamislepingu tõlgendamisel ja kohaldamisel peetakse kinni seadusest.
- 69 Niisiis nõuab hagejate arvates komisjon, rikkudes oluliselt nii menetlus- kui ka vorminõudeid, vaidlustatud otsusega Euroopa standardite kohaldamist, mida neis sisalduvate rohkete vigade, sisemiste vastuolude ja lünkade tõttu ei ole võimalik Euroopa Liidus ühetaoliselt kohaldada.
- 70 Teiseks väidavad hagejad, et kuna neil puudub — isegi teoreetiliselt — muu võimalus saavutada vaidlustatud üldkohaldatava ühenduse akti läbivaatamist kohtus, saavad nad oma õigust tõhusale õiguskaitsele teostada üksnes EÜ artikli 230 neljanda lõigu alusel ja seetõttu tuleb olla seisukohal, et meede puudutab hagejaid isiklikult.

- 71 Hagejad täpsustavad, et neil on võimalus vaidlustada vaidlustatud otsus ainult Esimese Astme Kohtus, kuna siseriiklikusse kohtusse ei ole käesolevas asjas võimalik hagi esitada.
- 72 Kui üldkohaldatav ühenduse akt puudutab füüsilist või juriidilist isikut otseselt ja kui muud tõhusad õiguskaitsevahendid asjaomase akti vastu peale selle, mis tuleneb EÜ artikli 230 neljandast lõigust, on objektiivselt välistatud kas seetõttu, et ühenduse õiguses ei ole asjaomaseks juhuks ette nähtud mingit õiguskaitsevahendit või menetlust, või seetõttu, et akt oma olemuse tõttu ei kuulu liikmesriigi kohtute pädevusse, ning kui vastavat õiguskaitsevahendit ei saa luua siseriiklikke menetlusnorme kohandades, tuleneb Euroopa Kohtu 25. juuli 2002. aasta otsusest kohtuasjas C-50/00 P: *Unión de Pequeños Agricultores v. nõukogu* (EKL 2002, lk I-6677), et üksikisiku esitatud hagi ei saa sellisel erandjuhul pidada vastuvõetamatuks põhjusel, et asi ei puuduta hagejat isiklikult. Hagejate hinnangul tuleb lähtuda sellest, et ühenduse akt puudutab alati isiklikult kõiki isikuid, kes saavad väita, et akt nende õigusi või õiguslikult kaitstud huve otseselt mõjutab, juhul kui isik ei saa kõnealuse akti olemuse tõttu ei siseriikliku õiguse tõlgendamise ega ka selle muutmise kaudu kasutada muid õiguskaitsevahendeid.
- 73 Hagejate arvates ei kalduta sellega, et Esimese Astme Kohus sellise hagi vastuvõetavaks tunnistas, kõrvale nõudest, et asi peab hagejat isiklikult puudutama, vaid vastupidi, see osutab kõnealuse tingimuse kasulikkusele ja olulisusele. Hagejate sõnul on vastuvõetavus oluline just sellistel juhtudel, kui füüsilisel või juriidilisel isikul, keda ühenduse akt otseselt puudutab, ei ole asjaoludel, mida ei ole objektiivselt võimalik muuta ei isikul endal, asjaomasel liikmesriigil ega ka selle kohtutel, võimalik saada muul viisil õiguskaitset.
- 74 Hagejate hinnangul tagab ainult selline lahendus Euroopa tasemel tõhusa õiguskaitse ja lünkadeta õiguskaitsevahendite süsteemi ühenduse aktide seaduslik-

kuse järelevalveks, nagu Euroopa Kohus on tõdenud eelpool punktis 72 viidatud kohtuotsuse Unión de Pequeños Agricultores v. nõukogu punktides 39 ja 40.

- 75 Kolmandaks väidavad hagejad, et vaidlustatud otsus puudutab neid kõiki isiklikult.
- 76 Esimese hagejaga seoses väidavad hagejad esiteks, et CEN/TC 88 esimehena ei osalenud ta vaidlustatud standardeid käsitleva vaidlustatud otsuse vastuvõtmisel alalise ehituskomitee ajutise töörühma raames, ja teiseks, et tema osalemine alalise ehituskomitee ajutise töörühma aruande ettevalmistamisel oli näiline.
- 77 Hagejad selgitavad, et ajutine töörühm pidi esitama ekspertarvamuse Saksamaa Liitvabariigi poolt direktiivi 89/106 artikli 5 lõike 1 alusel esitatud vastuväite kohta, kuid et mainitud töörühm ei tulnud tegelikult kunagi kokku. Hagejate sõnul esitas komisjon siiski nimetatud ajutise töörühma aruande, jättes petliku mulje, et selle on heaks kiitnud CEN/TC 88, keda tegelikult ei kaasatud.
- 78 Neil asjaoludel väidavad hagejad, et kui CEN/TC 88 oleks regulaarselt osalenud alalise ehituskomitee ajutise töörühma aruande ettevalmistamisel, oleks menetlus hagejat kui CEN/TC 88 esimeest otseselt puudutanud. Lisaks rõhutavad hagejad, et esimene hageja oli määratud alalise ehituskomitee ajutise töörühma liikmeks ja ta oli kõnealuse rühma liikmetest ainus, kes võis anda teavet CEN/TC 88 seisukoha kohta.

- 79 Esimesel hagejal on seega õigus esitada hagi vaidlustatud otsuse peale, ja seda mitte ainult seetõttu, et tema menetlusalaseid õigusi on rikutud, vaid samuti seetõttu, et väidetav konsulteerimine CEN/TC 88-ga mõjutas tema mainet soojusisolatsioonimaterjalide standardimise rahvusvaheliselt tunnustatud asjatundjana ja seega kahjustas tema isiklikke õigusi.
- 80 Lisaks sellele mainivad hagejad, et esimene hageja on kolmanda hageja üleriigilise tehnilise teenistuse „Soojus-, heli- ja tulekaitseisolatsioon” juht.
- 81 Teise hagejaga seoses väidavad hagejad, et kuna ta on soojusisolatsioonimaterjalide kasutajana nii Saksamaal kui ka Euroopas tähtsusest vastavalt esimesel ja teisel kohal, mõjutab vaidlustatud otsus oluliselt tema poolt sõlmitavaid lepinguid ja selles ei ole arvestatud hageja konkreetseid õiguslikke kohustusi. Teine hageja on nii sattunud Saksa õiguse ja ühenduse õiguse vahelise konflikti situatsiooni. Lisaks sellele võivad tema kliendid nõuda temalt antud tagatiste täitmist. Seetõttu on teine hageja teistes liikmesriikides tegutsevate konkurentidega võrreldes oluliselt halvemas olukorras. Lisaks sellele peab materjalide kasutaja EÜ artikli 95 lõike 3 alusel tagama, et ehitamine toimub vastavuses nõuetega, et tagada keskkonna ja tarbijate kaitstuse kõrge tase.
- 82 Lisaks sellele on teine hageja kolmanda hageja üleriigilise tehnilise teenistuse „Soojus-, heli- ja tulekaitseisolatsioon” liikmena otsustaval määral osalenud ühenduse ühtlustamismeetmeid ette valmistava Saksamaa komisjoni otsuse tegemisel esitada vaidlustatud standardite peale direktiivi 89/106 artikli 5 lõike 1 alusel vastuväide.

- 83 Kolmanda hagejaga seoses rõhutavad hagejad, et esiteks on ta siseriiklike standardimisorganisatsioonide liige ja osaleb seetõttu vahetult CEN/TC 88 tegevuses ning et teiseks on ta liikmeks ühenduse ühtlustamise meetmeid ettevalmistavas Saksamaa komisjonis, kus Saksamaa pädev minister võtab siseriiklikul tasemel seisukoha, mida ta kaitseb alalises ehituskomitees.
- 84 Hagejate sõnul kaotab kolmas hageja vaidlustatud otsuse tagajärjel võimaluse tegutseda tema poolt esindatavate äriühingute kasuks kas uue käsitusviisi eest või vähemalt soojusisolatsioonimaterjalide ühenduse standardite parandamiseks. Isegi kui lähtutaks sellest, et äriühingud, keda ta esindab, ei ole kolmandale hagejale üle andnud hagi esitamise õigust, puudutab asi teda isiklikult, kuna ta on ühe oma juhi — esimese hageja — kaudu osalenud vaidlustatava otsuse vastuvõtmisele eelnenud menetluses. Esimene hageja, kes on CEN/TC 88 esimees, rõhutas 28. novembril 2002 komisjonile saadetud kirjas, et ta osaleb menetluses mitte ainult alalise ehituskomitee ajutise töörühma juhina, et tagada kõnealuse instantsi nõuetekohane osalemine, vaid ka kolmanda hageja üleriigilise tehnilise teenistuse „Soojus-, heli- ja tulekaitseisolatsioon” juhina. Kui esimene hageja ajutise töörühma liikmena ja kolmanda hageja juhina mitte ainult ei ole pidanud läbirääkimisi komisjoniga, vaid komisjon oleks pidanud teda isiklikult kutsuma osalema konkreetsetes menetluses, tuleb kolmas hageja lugeda selliseks ühenduseks, keda asi otseselt ja isiklikult puudutab.
- 85 Eeltoodud põhjustel on hagejad seisukohal, et neil on õigus esitada käesolev hagi.

Esimese Astme Kohtu hinnang

- 86 EÜ artikli 230 neljanda lõigu kohaselt võib „[i]ga füüsiline või juriidiline isik [...] algatada menetluse temale adresseeritud otsuse vastu ja sellise otsuse vastu, mis teda

otseselt ja isiklikult puudutab, kuigi vormiliselt on see teisele isikule adresseeritud määrus või otsus”.

- 87 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt eristatakse määrust otsusest selle alusel, kas on tegemist üldkohaldatava aktiga või mitte (Euroopa Kohtu 23. novembri 1995. aasta määrus kohtuasjas C-10/95 P: Asocarne v. nõukogu, EKL 1995, lk I-4149, punkt 28; 24. aprilli 1996. aasta määrus kohtuasjas C-87/95 P: CNPAAP v. nõukogu, EKL 1996, lk I-2003, punkt 33; Esimese Astme Kohtu 26. märtsi 1999. aasta määrus kohtuasjas T-114/96: Biscuiterie-confiserie LOR ja Confiserie du Tech v. komisjon, EKL 1999, lk II-913, punkt 26, ja 6. mai 2003. aasta määrus kohtuasjas T-45/02: DOW AgroSciences v. parlament ja nõukogu, kohtulahendite EKL 2003, lk II-1973,, punkt 31).
- 88 Akt on üldkohaldatav, kui seda kohaldatakse objektiivselt määratletud olukordades ja kui selle õiguslik mõju on suunatud üldiselt ja abstraktselt määratletud isikute ringile (Esimese Astme Kohtu 10. juuli 1996. aasta otsus kohtuasjas T-482/93: Weber v. komisjon, EKL 1996, lk II-609, punkt 55, ja seal viidatud kohtupraktika).
- 89 Siinjuures tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei piisa akti normatiivse olemuse vaidlustamiseks sellest, et komisjonile olid akti vastuvõtmise ajal teada ettevõtjad, kelle suhtes seda kohaldatakse, kui on ilmne, et akti kohaldatakse aktis endas selle eesmärgi arvestades objektiivselt määratletud õiguslike ja faktiliste asjaolude esinemise korral (Euroopa Kohtu 18. mai 1994. aasta otsus kohtuasjas C-309/89: Codorniu v. nõukogu, EKL 1994, lk I-1853, punkt 18; Esimese Astme Kohtu 14. septembri 1995. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-480/93 ja T-483/93: Antillean Rice Mills jt v. komisjon, EKL 1995, lk II-2305, punkt 65, ja Esimese Astme Kohtu 30. aprilli 2003. aasta määrus kohtuasjas T-154/02: Villiger Söhne v. nõukogu, EKL 2003, lk II-1921, punkt 49).

- 90 Käesolevas asjas on vaidlustatud otsus adresseeritud liikmesriikidele ja sellega jäetakse rahuldamata liikmesriigi nõue kustutada direktiivi 89/106 alusel vastu võetud teatud standardid Euroopa Liidu Teatajas avaldatud standardite loetelust.
- 91 Direktiivi 89/106 artikli 4 lõike 2 kohaselt käsitletakse ehitustooteid kasutamiskõlblikena ja neid võib Euroopa Liidu turule viia nende asjakohaste siseriiklike standardite alusel, millesse võetakse üle ühtlustatud standardid, mille viited on avaldatud Euroopa Ühenduste Teatajas.
- 92 Direktiivi 89/106 rakendamiseks vastu võetud ühtlustatud standardite eesmärk on määratleda nende toodete omadused, mida ettevõtjad võivad vastavalt kas osta või müüa. Seega mõjutavad nad kõiki Euroopa Liidu ehitustoodete tootjaid ja kasutajaid.
- 93 Järelikult kohaldatakse vaidlustatud otsust, millega keelduti ühtlustatud standardeid kustutamast, objektiivselt määratletud olukorras ja see toob kaasa õiguslikke tagajärgi üldiselt ja abstraktselt määratletud isikute ringile, teisisõnu kõigile Euroopa Liidu ehitustoodete tootjatele ja kasutajatele.
- 94 Seega tuleb tõdeda, et vaidlustatud otsusel on selle olemusest ja kohaldamisalast tulenevalt üldine iseloom.

- 95 Siiski ei piisa üksnes asjaolust, et akt on nii olemuselt kui kohaldamisalalt üldine, selleks et välistada üksikisiku võimalus esitada selle vastu tühistamishagi (Euroopa Kohtu 16. mai 1991. aasta otsus kohtuasjas C-358/89: Extramet Industrie *v.* nõukogu, EKL 1991, lk I-2501, punkt 13, ja eespool punktis 89 viidatud otsused kohtuasjades Codorniu *v.* nõukogu, punkt 19, ja Antillean Rice Mills jt *v.* komisjon, punkt 66; Esimese Astme Kohtu 21. märtsi 2003. aasta määrus kohtuasjas T-167/02: Établissements Toulorge *v.* parlament ja nõukogu, EKL 2003, lk II-1111, punkt 26, ja eespool punktis 89 viidatud määrus kohtuasjas Villiger Söhne *v.* nõukogu, punkt 40).
- 96 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt puudutab üldkohaldatav akt füüsilisi ja juriidilisi isikuid isiklikult vaid siis, kui see mõjutab neid teatud, vaid neile omaste tunnuste tõttu või seetõttu, et tegelik olukord eristab neid kõigist teistest isikutest ja individualiseerib neid sarnaselt üksikakti adressaadiga (Euroopa Kohtu eespool punktis 72 viidatud otsus kohtuasjas Pequeños Agricultores *v.* nõukogu, punkt 36; ja 10. aprilli 2003. aasta otsus kohtuasjas C-142/00 P: komisjon *v.* Hollandi Antillid, EKL 2003, lk I-3483, punkt 65; Euroopa Kohtu 12. detsembri 2003. aasta määrus kohtuasjas C-258/02 P: Bactria *v.* komisjon, EKL 2003, lk I-1505,, punkt 34; eespool punktis 89 viidatud määrus kohtuasjas Villiger Söhne *v.* nõukogu, punkt 44, ja Esimese Astme Kohtu 21. oktoobri 2003. aasta otsus kohtuasjas T-392/02: Solvay Pharmaceuticals *v.* nõukogu, EKL 2003, lk II-4555, punkt 78).
- 97 Seega tuleb uurida, kas käesoleval juhul puudutab vaidlustatud otsus hagejaid isiklikult teatud omaduste või tegeliku olukorra tõttu, mis neid mainitud otsusega seoses kõigist teistest isikutest eristab.

Esimese hageja hagi vastuvõetavus

- 98 Selleks et tõendada, et vaidlustatud otsus puudutab esimest hagejat isiklikult, tuginevad hagejad esiteks sellele, et esimene hageja on CEN/TC 88 esimees, ja asjaolule, et ta oleks pidanud osalema alalise ehituskomitee ajutises töörühmas.

- 99 Siinjuures tuleb esmalt rõhutada, et CEN-i peasekretär teatas 11. augusti 2003. aasta kirjas komisjonile, et esimesel hagejal ei olnud õigust seda organit põhikohtuasjas esindada, mida ükski hagejatest ei ole vaidlustanud. Seega tundub, et esimene hageja on esitanud käesoleva hagi üksikisikuna ja tema kaebeõigust vaidlustatud otsuse suhtes tuleb vaadelda üksnes isiklike omaduste põhjal, ilma et oleks vaja võtta seisukoht CEN-i võimaliku hagi vastuvõetavuse kohta.
- 100 Tuleb meenutada, et isiku ühel või teisel viisil osalemine ühenduse akti vastuvõtmisele eelnevas menetluses individualiseerib teda kõnealuse akti suhtes vaid siis, kui asjaomasel ühenduse õigusaktis on sellele isikule ette nähtud teatud menetluslikud tagatised (Esimese Astme Kohtu 3. juuni 1997. aasta määrus kohtuasjas T-60/96: Merck jt v. komisjon, EKL 1997, lk II-849, punkt 73; 15. septembri 1998. aasta määrus kohtuasjas T-109/97: Molkerei Großbraunschweig ja Bene Nahrungsmittel v. komisjon, EKL 1998, lk II-3533, punktid 67 ja 68; 29. aprilli 2002. aasta määrus kohtuasjas T-339/00: Bactria v. komisjon, EKL 2002, lk II-2287, punkt 51, ja 7. veebruari 2001. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-38/99 — T-50/99: Sociedade Agrícola dos Arinhos jt v. komisjon, EKL 2001, lk II-585, punkt 46).
- 101 Käesolevas asjas tuleb märkida, et direktiivi 89/106 artikli 5 lõikes 1 ette nähtud tagatised on olemas CEN-i ja alalise ehituskomitee, mitte aga nende teatud liikmete või isiklikult esimehe jaoks.
- 102 Järelikult tuleb tõdeda, ilma et käesolevas staadiumis oleks vaja otsustada, kas direktiivi 89/106 artikli 5 esimeses lõikes 1 ette nähtud tagatised võivad individualiseerida isikuid, kes neile võivad tugineda, et esimesel hagejal ei ole üksikisikuna võimalik tugineda ühelegi menetluslikule tagatisele ega direktiivi

89/106 sätte, millega arvestamata jätmise võiks teda individualiseerida ühelt poolt CEN/TC 88 esimehena vaidlustatud otsuse tegemise ajal ja teiselt poolt alalise ehituskomitee ajutise töörühma liikmena.

103 Eeldusel, et esimene hageja saab üksikisikuna tugineda sellistele menetluslikele tagatistele, tuleb igal juhul rõhutada, et nende tagatistega arvestamata jätmise tagajärjel nimetatud hageja maine väidetav kahjustamine ei võimalda teda individualiseerida EÜ artikli 230 neljanda lõigu tähenduses. Direktiivi 89/106 artikli 5 lõikes 1 antud tagatiste eesmärk ei ole sättes viidatud komiteede liikmete maine kaitse tagamine, isegi mitte juhul, kui tegemist on esimehega, vaid üksnes arvamuse esitamine komisjoni või liikmesriigi esitatud ühtlustatud standardi tühistamise nõude kohta.

104 Seega tuleb järeldada, et esimesel hagejal ei ole üksikisikuna õigust esitada hagi ei CEN/TC 88 esimehe ega alalise ehituskomitee ajutise töörühma liikmena.

105 Teiseks väidavad hagejad, et asi puudutab esimest hagejat isiklikult, kuna ta on kolmanda hageja juht.

106 Kui eeldada, et esimesel hagejal on kaebeõigus tulenevalt kolmanda hageja vastavast õigusest, võib ta üksnes juhul, kui vaidlustatud otsus puudutab kolmandat hagejat isiklikult, väita, et kõnealune otsus puudutab ka teda isiklikult. Seega tuleb seda küsimust vaadelda kolmanda hageja kaebeõiguse käsitlemise raames.

- 107 Seega tuleb tõdeda, et kui kolmanda hageja kaebeõigusest ei tulene teisiti, ei puuduta vaidlustatud otsus esimest hagejat EÜ artikli 230 neljanda lõigu tähenduses isiklikult.

Teise hageja hagi vastuvõetavus

- 108 Esiteks väidavad hagejad, et vaidlustatud otsus puudutab teist hagejat isiklikult, kuna ta on oluline ehitusmaterjalide kasutaja ja kuna ta on soojusisolatsioonimaterjalide kasutajana Saksamaal ja Euroopas tähtsusest vastavalt esimesel ja teisel kohal.
- 109 Seoses sellega tuleb meenutada, et vaidlustatud otsusega jäetakse rahuldamata nõue kustutada direktiivi 89/106 alusel vastu võetud vaidlustatud ühtlustatud standardid. Neid ühtlustatud standardeid, mille eesmärk on ehitustoodete omaduste määratlemine, kohaldatakse kõigi Euroopa Liidu samade toodete tootjate ja kasutajate suhtes.
- 110 Neil asjaoludel tuleb tõdeda, et vaidlustatud otsus puudutab teist hagejat ainult seetõttu, et objektiivselt on ta kõnealuseid tooteid tootev ettevõtja sarnaselt kõigi teiste samas olukorras olevate ettevõtjatega. Kohtupraktikast tulenevalt ei piisa üksnes sellest omadusest, et mainitud otsus puudutaks teist hagejat isiklikult (Euroopa Kohtu 17. jaanuari 1985. aasta otsus kohtuasjas 11/82: Piraiki-Patraiki jt v. komisjon, EKL 1985, lk 207, punkt 14, ja 22. novembri 2001. aasta otsus kohtuasjas C-451/98: Antillean Rice Mills v. nõukogu, EKL 2001, lk I-8949, punkt 51; eespool punktis 89 viidatud määrus kohtuasjas Villiger Söhne v. nõukogu, punkt 47).

- 111 Seoses väitega, et teine hageja on asjaomase turu toodete oluline kasutaja, tuleb rõhutada, et kohtupraktika kohaselt asjaolu, et üldkohustuslik akt loob erinevatele õigussubjektidele konkreetseid erinevaid tagajärgi, ei erista neid kõigist teistest asjaomastest ettevõtjatest, juhul kui akti kohaldatakse objektiivselt määratletud olukorras (vaata eelkõige Esimese Astme Kohtu 22. veebruari 2000. aasta otsus kohtuasjas T-138/98: ACAV jt v. nõukogu, EKL 2000, lk II-341, punkt 66, ja seal viidatud kohtupraktika; eespool punktis 95 viidatud määrus kohtuasjas *Établissements Toulorge v. parlament ja nõukogu*, punkt 63). Käesolevas asjas puudutab vaidlustatud otsus teist hagejat selle objektiivse asjaolu tõttu, et ta on ehitustoodete kasutaja.
- 112 Ka see, et teine hageja kuulub nende 62 Saksamaa ehitusettevõtja hulka, kes kasutavad isolatsioonimaterjale ja on koondunud siseriiklikul tasemel üleriigilise tehnilise teenistuse „Soojus-, heli- ja tulekaitseisolatsioon” alla, ei individualiseeri teda täiendavalt. Nagu mainitakse eespool punktis 89, ei tähenda võimalus suurema või väiksema täpsusega kindlaks määrata õigussubjektide hulk või isegi määratleda õigussubjektid, kelle suhtes teatud meedet kohaldatakse, väljakujunenud kohtupraktikat arvestades mingil juhul seda, et asjaomane akt puudutaks neid isiklikult, kui sarnaselt käesoleva asjaga on ilmne, et akti kohaldatakse selles objektiivselt määratletud õiguslikest ja faktilistest asjaoludest lähtudes. Nagu hagejad ka ise rõhutavad, laienevad vaidlustatud standardid lisaks ehitustoodete kasutajatele ka liikmesriikidele, ehitustoodete tootjatele ja järelevalveasutustele.
- 113 Väite kohta, et vaidlustatud otsus asetab teise hageja teistes liikmesriikides tegutsevate konkurentidega võrreldes ebasoodsamasse olukorda, eelkõige arvestades ohtu, et kliendid võivad nõuda tema antud tagatiste täitmist või et ta võidakse isegi kriminaalvastutusele võtta, tuleb tõdeda, et kui ka selle esmapilgul vähetõenäolise ohu olemasolu oleks tõendatud, ei individualiseeri see nimetatud hagejat EÜ artikli 230 neljanda lõigu tähenduses, kuna tema arvukad konkurendid Saksamaal on samas olukorras.

- 114 Samuti ei saa teist hagejat individualiseerida asjaolu, et EÜ artikli 93 lõike 3 alusel lasub eelkõige ehitusmaterjalide kasutajatel, kes peavad tagama tööde nõuetele vastavuse, kohustus tagada keskkonna ja tarbijate kaitstuse kõrge tase, kuna eeldusel, et selline kohustus on olemas, on nimetatud hageja samas olukorras kui kõik tema konkurendid nii Saksamaal kui ka teistes Euroopa Liidu liikmesriikides.
- 115 Seoses asjaoluga, et vaidlustatud otsus mõjutab oluliselt teise hageja sõlmitud lepinguid, tuleb tõdeda lisaks sellele, et mingeid tõendeid selle kohta esitatud ei ole, et kõnealune olukord ei erista nimetatud hagejat teistest ehitusettevõtjatest, kes on sõlminud samasuguseid lepinguid.
- 116 On tõsi, et Euroopa Kohus ja Esimese Astme Kohus on tunnistanud vastuvõetavaks üldkohustuslike aktide tühistamishagisid siis, kui kõrgema juriidilise jõuga õigusnormist tuleneb akti andja kohustus arvestada hageja erilise olukorraga, sest kui üks hagejatest on sõlminud lepinguid, mida vaidlustatav otsus mõjutab, võib sellest teatud juhtudel kujuneda eriline olukord (eespool punktis 96 viidatud otsus kohtuasjas komisjon v. Hollandi Antillid, punktid 72 ja 75, ja eespool punktis 89 viidatud otsus kohtuasjas Antillean Rice Mills jt v. komisjon, punktid 67 ja 74).
- 117 Käesolev asi erineb siiski eespool viidatud otsustest selle poolest, et kõrgema juriidilise jõuga õigusnormist tulenev kohustus puudub (eespool punktis 100 viidatud otsus kohtuasjas Sociedade Agrícola dos Arinhos jt v. komisjon, punkt 51). Siinjuures tuleb märkida, et erinevalt hagejate väitest ei tulene direktiivi 89/106 artikli 5 lõikest 1 komisjoni kohustus arvestada hagejate või mõne ühtlustatud standardi peale vastuväite esitanud liikmesriigi erilist olukorda, vaid selles sättes viidatakse üksnes menetlusele, mille kohaselt vastuväide tuleb läbi vaadata.

- 118 Hagejate väited seoses sõlmitud lepingutega ei saa järelikult mingil juhul olla aluseks teise hageja individualiseerimisele.
- 119 Seega ei puuduta vaidlustatud otsus teist hagejat kui olulist ehitustoodete kasutajat isiklikult.
- 120 Teiseks väidavad hagejad, et vaidlustatud otsus puudutab teist hagejat isiklikult, kuna tal oli kolmanda hageja üleriigilise tehnilise teenistuse „Soojus-, heli- ja tulekaitseisolatsioon” liikmena oluline roll Saksamaa Liitvabariigi otsuse tegemisel esitada direktiivi 89/106 artikli 5 lõike 1 alusel vastuväide vaidlustatud standardite kohta.
- 121 Siinjuures tuleb meenutada, nagu on mainitud eespool punktis 100, et isiku osalemine ühel või teisel viisil ühenduse akti vastuvõtmisel või otsuse tegemisele eelnevas menetluses individualiseerib selle isiku seoses selle akti või otsusega üksnes juhul, kui asjaomastes ühenduse õigusaktides on sellele isikule ette nähtud teatud menetluslikud tagatised.
- 122 Käesoleval juhul ei ole direktiivis 89/106 sätestatud, et komisjon peaks enne kõnealuse direktiivi artikli 5 lõike 1 alusel otsuse tegemist järgima menetlust, mille käigus sellised ettevõtjad nagu teine hageja või siseriiklikud standardimisvaldkonna pädevad ühendused võiksid kaitsta oma õigusi või olla ära kuulatud.

- 123 Nagu eelpool punktis 101 on juba tõdetud, on direktiivi 89/106 artikli 5 lõikes 1 antud tagatised ainult CEN-ile ja alalisele ehituskomiteele, mitte aga üksikettevõtjatele või siseriiklikele ühendustele.
- 124 Järelikult ei puuduta vaidlustatud otsus teist hagejat kui kolmanda hageja üleriigilise tehnilise teenistuse „Soojus-, heli- ja tulekaitseisolatsioon” liiget isiklikult.
- 125 Seega tuleb järeldada, et vaidlustatud otsus ei puuduta teist hagejat EÜ artikli 230 neljanda lõigu tähenduses isiklikult.

Kolmanda hageja hagi vastuvõetavus

- 126 Seoses sellega, kas asi puudutab kolmandat hagejat isiklikult, on hagejad väitnud, et kolmas hageja esindab Saksa ehitustööstust ja et tema õigus esitada vaidlustatud otsuse peale hagi tuleneb esiteks teise hageja kui ühe tema liikme kaebeõigusest ja teiselt sellest, et ta osales esimese hageja vahendusel menetluses, mis eelnes vaidlustatud otsuse tegemisele.
- 127 Mis puutub esiteks väitesse, et kolmanda hageja kaebeõigus tuleneb tema liikmete vastavast õigusest, siis tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei saa akt, mis mõjutab teatud rühma ühiseid huvisid, puudutada EÜ artikli 230 neljanda lõigu tähenduses isiklikult ühendust, mis on asutatud selle rühma ühiste

huvide edendamiseks, ja seega ei saa kõnealune ühendus esitada tühistamishagi oma liikmete nimel, juhul kui viimased ei saa seda teha enda nimel (Euroopa Kohtu 2. aprilli 1998. aasta otsus kohtuasjas C-321/95 P: Greenpeace jt v. komisjon, EKL 1998, lk I-1651, punktid 14 ja 29; Esimese Astme Kohtu 6. juuli 1995. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-447/93 — T-449/93: AITEC jt v. komisjon, EKL 1995, lk II-1971, punkt 62; 24. jaanuari 2001. aasta määrus liidetud kohtuasjades T-112/00 ja T-122/00: Iberotam jt v. komisjon, EKL 2001, lk II-97, punkt 74, ja 14. jaanuari 2002. aasta määrus kohtuasjas T-84/01: Association contre l'heure d'été v. parlament ja nõukogu, EKL 2002, lk II-99, punkt 25).

128 Siinjuures tuleb meenutada, nagu eespool punktis 125 on juba mainitud, et puuduvad asjaolud, mille alusel teise hageja hagi oleks vastuvõetav.

129 Samuti ei ole hagejad esile toonud asjaolusid, mille alusel võiks järeldada, et vaidlustatud otsus puudutab kolmanda hageja teisi liikmeid isiklikult.

130 Seega tuleb järeldada, et kolmas hageja ei saa tulemuslikult väita, et vaidlustatud otsus puudutab teda isiklikult seetõttu, et tema liikmetel on õigus esitada tühistamishagi nimetatud otsuse peale.

131 Teiseks, mis puutub väitesse, et kolmas hageja osales vaidlustatud otsuse tegemisele eelnenud menetluses, siis on tõsi, et sellise ühenduse, kelle liikmeid vaidlustatud otsus otseselt ja isiklikult ei puuduta, õigus esitada hagi võib põhineda teatud erilistel asjaoludel, nagu näiteks ühenduse roll EÜ artiklis 230 mainitud akti vastuvõtmise menetluses, kui see akt on mõjutanud ühenduse seisundit läbirääkijana (jt selle

kohta Euroopa Kohtu 2. veebruari 1988. aasta otsus liidetud kohtuasjades 67/85, 68/85 ja 70/85: Van der Kooy jt v. komisjon, EKL 1988, lk 219, punktid 21–24, ja 24. märtsi 1993. aasta otsus kohtuasjas C-313/90: CIRFS jt v. komisjon, EKL 1993, lk I-1125, punktid 28–30).

- 132 Kohtupraktika kohaselt on kõnealuses olukorras ühendusel, kellele vaidlustatud otsus ei ole adresseeritud, tema huvidest lähtuvalt õigus esitada sellise otsuse peale tühistamishagi, kuigi ühenduse liikmed ise ei saa hagi esitada (Esimese Astme Kohtu 13. detsembri 1995. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-481/93 ja T-484/93: Exporteurs in Levende Varkens jt v. komisjon, EKL 1995, lk II-2941, punkt 64, ning eespool punktis 127 viidatud määrused kohtuasjas Iberotam jt v. komisjon, punkt 75, ja kohtuasjas Association contre l'heure d'été v. parlament ja nõukogu, punkt 25).
- 133 Neil asjaoludel tuleb tuvastada, kas kolmanda hageja osalemine esimese hageja kaudu Saksa Liitvabariigi vastuväite koostamisel on selline eriline asjaolu, mille tõttu sel ühendusel on eelpool viidatud kohtupraktikat arvestades kaebeõigus oma liikmete huve esindava kutseühendusena.
- 134 Tuleb tõdeda, nagu eespool punktides 122 ja 123 on juba mainitud, et direktiivis 89/106 ei ole sätestatud, et komisjon peaks enne kõnealuse direktiivi artikli 5 lõike 1 alusel otsuse tegemist järgima menetlust, mille käigus sellised siseriiklikud standardimisvaldkonna pädevad ühendused nagu kolmas hageja võiksid kaitsta oma õigusi või olla ära kuulatud.
- 135 Neil asjaoludel ei saa kolmas hageja kaebeõiguse alusena tugineda tegelikule ja tema liikmete omast erinevale isiklikule huvile.

- 136 Siinjuures tuleb lisada, et kolmanda hageja poolt esimese hageja kaudu 28. novembril 2002 komisjonile saadetud kirja eesmärk oli puhtalt teabe edastamine, arvestades et komisjon ei olnud kohustatud hagejat direktiivi 89/106 artikli 5 lõikes 1 ettenähtud menetluse raames ära kuulama ega temaga konsulteerima (vt selle kohta Esimese Astme Kohtu 9. augusti 1995. aasta määrus kohtuasjas T-585/93: Greenpeace jt v. komisjon, EKL 1995, lk II-2205, punkt 63).
- 137 Samuti ei ole hagejail alust kohtule väita, nagu nad on kirjalikult teinud, et Euroopa Kohus on eespool punktis 131 viidatud kohtuasjas Van der Kooy jt v. komisjon tehtud otsuses hagejaks oleva ühenduse hagi vastuvõetavaks tunnistamisel tuginenud ühenduseks organiseerunud huvigrupi, kes esitas komisjonile kirjalikke märkusi ja oli temaga ühenduses kogu menetluse vältel, arutelupartneri rollile. Kõnealus otsuses, eelkõige punktis 23 on Euroopa Kohus samuti rõhutanud, et esiteks oli hagejaks olev ühendus üks neist, kes kirjutasid alla lepingule, millega kinnitati soodustariif, mille komisjon riigiabi reguleerivate ühenduse sätete alusel vaidlustatud otsuses vaidlustas, ja et teiseks oli kõnealune ühendus nimetatud akti rakendamiseks kohustatud algatama kõnealuse ettevõtjaga uued tariifiläbirääkimised ja sõlmima uue lepingu. Tuleb tõdeda, et käesolevas kohtuasjas selliseid asjaolusid ei esine (vt selle kohta Esimese Astme Kohtu 11. veebruari 1999. aasta otsus kohtuasjas T-86/96: Arbeitsgemeinschaft Deutscher Luftfahrt-Unternehmen ja Hapag-Lloyd v. komisjon, EKL 1999, lk II-179, punkt 62).
- 138 Kolmanda hageja olukorda ei saa samuti võrrelda eespool punktis 131 viidatud kohtuasjas CIRFS jt v. komisjon tehtud otsuses mainitud hagejaks oleva ühenduse olukorraga. Näib tõesti — ilma, et seda oleks vaidlustatud —, et kolmas hageja on esiteks siseriiklike standardimiskomisjonide liige ja osaleb seetõttu CEN/TC 88 tegevuses ning teiseks ühenduse ühtlustamismeetmeid ettevalmistava Saksa Liitvabariigi komisjoni liige, kus pädev Saksa minister võtab siseriiklikul tasemel vastu seisukoha, mida ta kaitseb alalises ehituskomitees. Siseriikliku ühenduse, mis osaleb ühtlustatud standardite väljatöötamise ühenduse menetluses teise isiku vahendusel, side vaidlustatud otsuse objektiga on peaaegu olematu. Seda ei saa mingil juhul samastada teatud majandusvaldkonna peamisi rahvusvahelisi tootjaid ühendava ühenduse olukorraga, kes on sarnaselt eespool punktis 131 viidatud

kohtuasjas CIRFS jt v. komisjon tehtud otsuses kirjeldatuga selgelt piiritletud ja otsuse objektiga tihedalt seotud läbirääkija rollis, mistõttu see ühendus on faktiliste asjaolude tõttu kõigist muudest isikutest eristuv (vt selle kohta Euroopa Kohtu 23. mai 2000. aasta otsus kohtuasjas C-106/98 P: Comité d'entreprise de la Société française de production jt v. komisjon, EKL 2000, lk I-3659, punktid 45 ja 53, eespool punktis 137 viidatud otsus kohtuasjas Arbeitsgemeinschaft Deutscher Luftfahrt-Unternehmen ja Hapag-Lloyd v. komisjon, punkt 63). Sellega seoses tuleb rõhutada, et hagejad ei ole esitanud ühtki asjaolu, mille alusel kolmas hageja oleks erinev teiste liikmesriikide siseriiklikest ühendustest, kes sarnaselt temaga osalevad ühenduse ühtlustatud standardite väljatöötamisel (vt selle kohta Esimese Astme Kohtu 17. juuni 1998. aasta otsus kohtuasjas T-135/96: UEAPME v. nõukogu, EKL 1998, lk II-2335, punkt 111).

- 139 Seega on ekslik hagejate väide, et kolmas hageja on direktiivi 89/106 artikli 5 lõikes 1 ette nähtud menetluses komisjoni suhtes selline läbirääkija või arutelupartner, keda vaidlustatud otsus eelpool viidatud kohtupraktika tähenduses puudutab.
- 140 Seda järeldust ei mõjuta esimese hageja väidetav läbirääkija või arutelupartneri roll, kui ta, olles CEN/TC 88 esimees, osales Saksamaa Liitvabariigi poolt direktiivi 89/106 artikli 5 lõike 1 alusel esitatud vastuväite koostamisel kaksikrollis nii alalise ehituskomitee ajutise töörühma liikmena kui ka kolmanda hageja juhina.
- 141 Selle asjaolu korral — isegi eeldades, et see on tõendatud — ei saa järeldada, et kolmandal hagejal ühendusena on tema põhjendatud huvist tulenevalt õigus tühistamishagi esitamiseks EÜ artikli 230 neljanda lõigu alusel. Vastupidi hagejate väidetele tuleb siinkohal märkida, et eespool punktis 131 viidatud otsuse Van der

Kooy jt v. komisjon punktides 21 ja 24 ning otsuse CIRFS jt v. komisjon punktides 29 ja 30 on Euroopa Kohus oma otsust asjaomaste ühenduste hagide vastuvõetavuse kohta põhjendanud nende ühenduste läbirääkija rolliga, mitte aga nende üksikute liikmete konkreetse rolliga.

142 Lisaks tuleb meenutada, nagu eespool punktis 101 on juba märgitud, et direktiivi 89/106 artikli 5 lõikes 1 ette nähtud tagatised on olemas ainult CEN-i ja alalise ehituskomitee, mitte aga nende liikmete või isiklikult esimehe jaoks.

143 Seega ei saa järeldada, et vaidlustatud otsus puudutab kolmandat hagejat isiklikult seetõttu, et ta osales Saksamaa Liitvabariigi poolt direktiivi 89/106 artikli 5 lõike 1 alusel esitatud vastuväite koostamisel.

144 Järelikult ei puuduta vaidlustatud otsus kolmandat hagejat EÜ artikli 230 neljanda lõigu tähenduses isiklikult. Seetõttu ei puuduta nimetatud otsus esimest hagejat kui kolmanda hageja juhti isiklikult.

145 Eeltoodu põhjal ei ole ühelgi hagejatest Euroopa Kohtu ja Esimese Astme Kohtu väljakujunenud kohtupraktikast tulenevalt käesoleva tühistamishagi esitamise õigust.

- 146 Siiski tuleb veel uurida, kas seda järeldust saab hagejate väidete kohaselt vaidlustada ühelt poolt seetõttu, et hagi on ilmselt põhjendatud, ja teiselt tõhusa õiguskaitse nõude tõttu.
- 147 Sisulise põhjendusena sellele, et hagi on ilmselt põhjendatud, väidavad hagejad, et komisjoni poolt vastuvõetamatuse vastuväite esitamine on õiguse kuritarvitamine, arvestades, et vaidlustatud otsus on ilmselt seadusvastane.
- 148 Piisab, kui märkida, et argument käesoleva hagi ilmselge põhjendatuse kohta ei oma hagi vastuvõetavuse suhtes mingit tähendust. Hagi aluse hindamine ei mõjuta hinnangut sellele, kas asi puudutab hagejad isiklikult, kuna füüsilise või juriidilise isiku esitatud tühistamishagi vastuvõetavust hinnatakse EÜ artikli 230 neljanda lõigu alusel ja vaidlustatud otsuse seaduslikkuse järelevalve kõnealuse hagi alusel toimub EÜ artikli 230 teise lõigu alusel (vt selle kohta eespool punktis 100 viidatud 29. aprilli 2002. aasta määrus kohtuasjas *Bactria v. komisjon*, punkt 53).
- 149 Tuleb rõhutada, et vaidlustatud otsuse võimalik ilmselge ebaseaduslikkus, eeldusel, et see on tõendatud, ei saa seetõttu, et Esimese Astme Kohus peab EÜ artikli 220 alusel tagama EÜ asutamislepingu tõlgendamisel ja kohaldamisel seadusest kinnipidamise, õigustada mainitud asutamislepinguga kehtestatud õiguskaitsevahendite ja menetluste muutmist õiguse kohtuliku tõlgendamise teel. See asjaolu ei ole mingil juhul aluseks füüsilise või juriidilise isiku esitatud, EÜ artikli 230 nõuetele mittevastava tühistamishagi vastuvõetavaks tunnistamisele (vt selle kohta eespool punktis 72 viidatud otsus kohtuasjas *Unión de Pequeños Agricultores v. nõukogu*, punkt 44, eespool punktis 111 viidatud otsus kohtuasjas *ACAV jt v. nõukogu*, punkt 68, ja eespool punktis 100 viidatud 29. aprilli 2002. aasta määrus kohtuasjas *Bactria v. komisjon*, punkt 54).

- 150 Seega tuleb hagejate väited hagi ilmselge põhjendatuse kohta tagasi lükata.
- 151 Teiseks tuleb seoses tõhusa õiguskaitse nõudega meenutada, et kohus on eespool punktis 72 viidatud kohtuotsuse *Unión de Pequeños Agricultores v. nõukogu* punktis 40 tõdenud, et esiteks on EÜ asutamislepingu artiklites 230 ja 241 ja teiseks artiklis 234 ette nähtud ühenduse kohtute poolt ühenduse aktide seaduslikkuse tagamiseks täielik õiguskaitsevahendite ja menetluste süsteem. Selle kohaselt on füüsilistel ja juriidilistel isikutel, kes ei saa EÜ artikli 230 neljandas lõigus sätestatud vastuvõetavuse tingimuste tõttu otseselt vaidlustada ühenduse üldise iseloomuga akte, võimalus tõstatada nende aktide seadusvastasus EÜ artikli 241 alusel vastavalt olukorrale kas ühenduse kohtus või siseriiklikus kohtus, mispuhul vastav kohus, kes ise ei ole pädev aktide seadusvastasuse üle otsustama, küsib asjas eelotsust Euroopa Kohtult.
- 152 Seega on Euroopa Kohtu seisukoha järgi liikmesriikidel kohustus kehtestada täielik õiguskaitsevahendite ja menetluste süsteem, mis tagab õiguse tõhusale õiguskaitsele (eespool punktis 72 viidatud otsus kohtuasjas *Unión de Pequeños Agricultores v. nõukogu*, punkt 41).
- 153 Vastupidiselt hagejate väidetele ei tulene eelõeldust siiski, et siseriiklike õiguskaitsevahendite väidetava puudumise tõttu tuleb tühistamishagi ühenduse kohtu poolt vastuvõetavaks tunnistada.
- 154 Euroopa Kohus on eespool punktis 72 viidatud kohtuasjas *Unión de Pequeños Agricultores v. nõukogu* tehtud otsuse punktis 43 asunud seisukohale, et EÜ artikli 230 vastuvõetavust käitlevaid sätteid ei tohi tõlgendada selliselt, et

tühistamishagi tuleb tunnistada vastuvõetavaks juhul, kui ühenduse kohus on pärast siseriiklike menetlusnormide uurimist tõdenud, et neis ei ole eraõiguslikule õigussubjektile antud võimalust esitada hagi ühenduse vaidlustatud akti seaduslikkuse vaidlustamiseks.

- 155 Euroopa Kohus on seisukohal, et kuigi eelmainitud siseriiklike menetlusnormide konkreetse uurimise tulemusel saaks tõendada, et neis ei ole eraõiguslikule õigussubjektile ette nähtud võimalust esitada hagi ühenduse vaidlusaluse akti seaduslikkuse kontrollimiseks, ei saa tühistamishagi otse ühenduse kohtusse esitada (eespool punktis 96 viidatud 12. detsembri 2003. aasta määrus kohtuasjas *Bactria v. komisjon*, punkt 58). Selline võimalus tooks kaasa olukorra, et ühenduse kohtud uuriks ja tõlgendaks igal konkreetsel juhul siseriiklikke menetlusnorme, mis aga väljuks nende pädevuse raamidest ühenduse õigusaktide seaduslikkuse järelevalves (eespool punktis 72 viidatud otsus kohtuasjas *Unión de Pequeños Agricultores v. nõukogu*, punkt 43).
- 156 Lisaks sellele on Euroopa Kohus seoses EÜ artikli 230 neljandas lõigus esitatud isikliku huvi tingimusega olnud selgelt seisukohal (eespool punktis 72 viidatud otsus kohtuasjas *Unión de Pequeños Agricultores v. nõukogu*, punkt 44), et kuigi seda sätet tuleb tõlgendada tõhusa õiguskaitse põhimõttest lähtudes ja arvestades kõiki asjaolusid, mille alusel hagejat võib individualiseerida, ei saa sellise tõlgendamise tulemusel ühenduse kohtutele asutamislepinguga antud pädevust ületamata jätta kõrvale kõnealust asutamislepingus sõnaselgelt ettenähtud tingimust.
- 157 Hagi esitamise võimaluse puudumine, eeldades, et see on tõendatud, ei saa õigustada asutamislepingus ette nähtud õiguskaitsevahendite ja menetluste süsteemi muutmist kohtu tõlgenduse kaudu. Mingil juhul ei anna see alust tunnistada vastuvõetavaks füüsilise või juriidilise isiku esitatud hagi, mis ei vasta EÜ artikli 230 neljandas lõigus ettenähtud tingimustele (Euroopa Kohtu 1. veebruari 2001. aasta määrus kohtuasjas *C-301/99 P: Area Cova jt v. nõukogu ja komisjon*, EKL 2001, lk I-1005, punkt 47, ja

seal viidatud kohtupraktika; eespool punktis 111 viidatud otsus kohtuasjas ACAV jt v. nõukogu, punkt 68; eespool punktis 100 viidatud määrus kohtuasjas Bactria v. komisjon, punkt 54, ja eespool punktis 89 viidatud määrus kohtuasjas Villiger Söhne v. nõukogu, punkt 61).

158 Seega ei saa hagejad tugineda asjaolule, et tühistamishagi läbivaatamata jätmise korral puudub neil igasugune võimalus kaitsta oma õigusi kohtus, mille kohta nad lisaks kõigele ei ole esitanud mingeid tõendeid.

159 Seega ei saa tõhusa õiguskaitse nõudele tuginedes vaidlustada järeldust, et hagi jäetakse vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata, kuna vaidlustatud otsus ei puuduta hagejaid isiklikult.

160 Arvestades eelpool esitatud seisukohti ja ilma, et oleks vaja uurida, kas vaidlustatud otsus puudutab hagejaid otseselt, tuleb hagi jätta vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata.

161 Neil asjaoludel puudub vajadus otsustada Fachvereinigung Mineralfaserindustrie esitatud menetlusse astumise avalduse üle.

Kohtukulud

- 162 Kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna komisjon on seda nõudnud ja hagejad on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb selle kohtuastme kohtukulud, sealhulgas ajutiste meetmete kohaldamise menetluse T-264/03 R kohtukulud jätta hagejate kanda.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ESIMESE ASTME KOHUS (kolmas koda)

määrab:

- 1. Jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata.**
- 2. Mõista kostja kohtukulud, sealhulgas ajutiste meetmete kohaldamise menetluse T-264/03 R kohtukulud välja hagejatelt, kes ühtlasi kannavad ise oma kohtukulud.**

25. mail 2004 Luxembourgis.

Kohtusekretär

H. Jung

Koja esimees

J. Azizi